

**Základná
škola
Polianska**

Hradovan

V TOMTO ČÍSLE NÁJDETE:

Slovo na úvod	1
Október—mesiac úcty k starším	2-3
DIY	4-5
Sviatok všetkých svätých vs. Zvyšok sveta	6-9
Receptik	10-11
Vedel si, že...?	12-13
Naše práce	14-15
Potrebuješ pomoc?	16
Potrápme si hlavičky	17
Chvil'ka oddychu	18
Slovo na záver	19

Slovo na úvod

Teplé a sparné letné počasie nám vystriedala nádherná, farbami žiaria-ca jeseň. Ani sme sa ne-nazdali a mesiac október si pomaličky podáva kľučku s novembrom. A je to tu, presne ten čas, kedy vo vzduchu cítiť jeseň ale zároveň nás ešte stále šteklija teplé, slnečné lúče. Pri takomto príjemnom počasí sa hneď chodí ľahšie a veselšie do školy. A že tomu tak bolo aj v októbri sa môžete presvedčiť aj v našom časopise. Pokojne by sa dalo tvrdiť, že nám v kreativite pomohli aj slnečné lúče. Naši usilovní žiaci spoločne s pani učiteľkami poctivo pracovali na novinkách, o ktorých sa dočítate v tomto čísle.

Na hodinách venovali zvýšenú pozornosť našim starším občanom, zriadili stravovaciu komisiu, učili sa o Halloweene, o sviatku všetkých svätých, poslali nám nápad na chutný recept, podelili sa snami o svoje výtvary a myšlienky, prispeli novinkami o vode či dokonca zaslali zopár nápadov na jesenné dekorácie. Príjemné čítanie :)

Rok 2021/2022

Október

Október — mesiac úcty k starším

História tohto mesiaca sa píše od roku 1990, kedy bol vyhlásený Valným zhromaždením Organizácie spojených národov za **Mesiac úcty k starším** a 1. október za **Medzinárodný deň starších**.

Každý z nás má alebo mal starých rodičov, ktorých veľmi ľúbi. Starí rodičia si vždy na nás našli čas, starali sa o nás za každých okolností. Každý rok v októbri slávime mesiac úcty k starším. Našich starých rodičov, ale aj ostatných starých ľudí, by sme si však mali vážiť nielen tento mesiac, ale aj po celý rok. Napríklad, keď ešte máme babku alebo dedka, tak by sme ich mali navštíviť, porozprávať sa s nimi, poriadne ich vystískat' a poďakovať im, za všetko čo pre nás v živote urobili. Vlastne, vďaka nim by tu neboli ani naši rodičia a tým pádom ani my. A predsa, povedzme si na rovinu, každý z nás raz tiež bude starý, a dobre mu padne záujem od ľudí, ktorí ich majú radi.

K. Frimerová 7.B

Dôvody, prečo si vážime a ctíme svojich starých rodičov spísali na hodine angličtiny s pani učiteľkou Vojtkovou deti zo 6.B a 7.B.

“ WHEN IT SEEMS THE WORLD
CAN'T UNDERSTAND, YOUR
GRANDMOTHER'S THERE TO HOLD
YOUR HAND. ”

-Joyce K. Allen Logan

- ♥ I love my grandma because she bakes a perfect apple cake.
- ♥ I like our grandpa because he is like grandma and grandpa in one.
- ♥ I love my grandparents because without them my parents wouldn't be here. They always help me. Because I always feel good with them.
- ♥ I like my grandparents because they allow us more sweets, we can stay up longer and watch movies, they don't sue the parents and they love us very much.
- ♥ I like my grandfather and grandmother because they love me too, when I'm sad they cheer me up and when my parents forbid me something, my grandfather and grandmother allow me.
- ♥ I like my grandparents because I have fun with them and they help me. My grandmother always bakes cakes and grandfather plays cards with me. And I can always rely on them.
- ♥ I love my grandmother because she has given me a lot of life advice, she's never mad at me. She's the person I have secrets with and I can share my deepest secrets. When we go to visit her I feel like at a hotel because she takes care of me very well. My grandma never asks for help, but, I'm still trying to help her as well as other family members.
- ♥ I love my grandparents because when I'm sad or angry, with my grandparents I feel great and happy.
- ♥ I love my grandparents because I spend my free time with them during holiday. The Grandma is a very good cook, her meals and cakes are great. The Grandpa plays with me joker card and we pick mushrooms in the forest. I can't imagine my life without them.:)

Kids of VI.B & VII.B

Do it yourself (DIY)

So skratkou DIY si sa už určite stretol. Ak náhodou nie, tak doslovný preklad znamená **urob si sám/sama**. Áno, presne tak, táto dvojjstrana bude venovaná tvojej šikovnosti. Ak máš čas a vhodné nástroje pridávame zopár rýchlych a jednoduchých nápadov ako si oživiť svoju izbu alebo inú časť bytu jesennou výzdobou.

Dekoračná misa z lístia

Potrebuješ: lepidlo, balón (môže byť aj misa), lístie, nožnice, štetec

Postup:

1. Nafúkneš balón
2. Očistiš lístie. Stopky odstrihneš.
3. Natrieš balón lepidlom.
4. Začneš lepiť lístie, každé potom pretrieš lepidlom ešte raz a pridáš ďalšiu vrstvu lístia aby dobre držalo. Lístie dávaš len do polovice balóna, poprípade v tvare misy.
5. Necháš schnúť 24-48 hodín. Balón praskneš, poprípade ak si to robil s misou opatrne ju oddelíš.
6. Ak chceš použiť misu ako predlohu je potrebné najprv ju obaliť potravinárskou fóliou, potom to ide ľahšie dole. **Good Luck :)**

Jesenná sviečková dekorácia

Potrebuješ: Zaváraninovú fľašu, alebo inú s hrubším sklom, lepidlo, lístie, povraz (hrubší), štetec

Postup:

1. Ako prvé si očistíme lístie, stopky odtrhneme alebo odstrihneme nožnicami. Uisti sa, že lístie nie je suché aby sa hneď nezlomilo. Malo by byť pružné.
2. Natri lepidlom fľašu za pomoci štetca.
3. Začni lepiť listy, najprv od stredu fľaše.
4. Podľa potreby doplň lístie.
5. Nechaj zaschnúť.
6. Viečko fľaše obviaž špagátom.

Zdroj: [Pinterest.sk](https://pinterest.sk)

Sviatok všetkých svätých vs. zvyšok sveta

Na konci októbra sa na chvíľočku svet zastaví od bežných povinností a zaspomína si na svojich blízkych, ktorí tu už s nami nie sú. Každý z nás sa už určite stretol s rôznymi verziami osláv Sviatku všetkých svätých alebo ako ho my nazývame „Dušičky“. Podme sa teda spolu pozrieť aké tradície majú aj iné národy či štáty. Ale najprv troška našej histórie.

Slovensko - prvý november na Slovensku neodmysliteľne patrí medzi kresťanské sviatky, kedy omnoho intenzívnejšie myslíme na ľudí, ktorí už nie sú medzi nami. Stretávame sa s rodinami, či blízkymi priateľmi a spoločne sa vydávame na cintoríny, kde sa snažíme uctiť si našich drahých zosnulých. Zdobenie hrobov a zapalovanie sviečok symbolizuje večné svetlo, ktoré osvieti cestu dušiam. To isté platí aj o okolitých štátoch, avšak nie je tajomstvom, že aj k nám pomaly prenikajú prvky z iných krajín.

USA - Halloween - Pôvod slova Halloween je All Hallows' Evening,

znamená Predvečer všetkých svätých (31. október). My dnes tento deň poznáme ako veeeelmi strašidelný a maskami obsypaný. Ale vieš vôbec prečo nosia niektorí ľudia masky? V dávnych časoch žil národ, ktorý sa nazýval Kelti. Oni verili, že v noci z 31. októbra na 1. novembra sa končí leto a začína sa zima, ktorej vládol knieža smrti Samhain. V túto magickú noc sa duše mŕtvych vraj vracali na zem a snažili sa ovládnuť všetko živé. Preto si ľudia obliekali strašidelné masky a maľovali sa vo viere, že v prestrojení sa zapáčia zlým duchom a tí ich potom nechajú na pokoji. No ako dnes vidíme v mnohých filmoch masky Američanom zostali doteraz a je vidieť že si tento sviatok poriadne užívajú. Dalo by sa povedať, že je ich najobľúbenejší. Malé deti chodia od domu k domu s pokrikom „Trick or Treat“ čo v preklade znamená neplecha alebo odmena. Obľúbeným programom dospelých sú hlavne halloweenské párty, ktoré sa nesú v rovnako strašidelnej atmosfére od kostýmov až po občerstvenie. Tradičnými činnosťami spojenými s Halloweenom v Amerike sú tiež výroba lampášov z vydlabaných tekvic.

Zdroj: historyweb.dennikn.sk

Kelti pri oslavách konca leta

Vyzdobený cintorín v Európe

Deti v USA chystajúce sa koledovať

Taliansko

V Taliansku sa Sviatok všetkých svätých a Sviatok zosnulých oslavuje spomienkou na milovaných, ktorí zomreli. V niektorých oblastiach si deti vždy ráno nájdú dar od svojich zosnulých predkov. Taliani si na tento sviatok pripravujú tradičný sviatočný koláč.

Španielsko

Rovnako ako mnoho iných katolíckych krajín, Španielsko oslavuje štátny sviatok (1. november) návštevou hrobu svojho zosnulého blízkeho, prinášaním kvetov a pálením sviečok na jeho pamiatku. V regióne Katalánska sa však rodiny stretávajú každý rok v noci na Halloween (31. októbra), aby si uctili svoje zvyky a spoločne jedli gaštany, sladké zemiaky a tradičné pečivo.

Guatemala

V mayských legendách sa tradovalo, že zlí duchovia chodia škodiť mŕtvym aj živým. Preto si ľudia vyrobili **obrovských farebných šarkanov**

a vypustili ich na cintorínoch, aby zlých duchov odohnali.

Tento rituál je súčasťou guatemalských sviatkov aj dnes.

Predtým však ľudia hroby svojich blízkych vyčistia

a náhrobníky nanovo vymaľujú, bohato ich obložia kvetmi

a sviečkami. Farby hrobov sú však jasné a svieže – zelené, modré, ružové, žlté. Rovnako pestrofarebné sú aj niekoľko metrové šarkany.

Dnes im ľudia pripínajú na chvosty lístky pre svojich nebohých, aby ich odkazy zaleteli bližšie k nim.

Mexiko, Latinská Amerika

Día de los Muertos— Deň mŕtvych. V Mexiku patrí k najdôležitejším sviatkom, a preto je jeho príprave venovaná náležitá pozornosť. V roku 1993 bol mexický Deň mŕtvych vyhlásený UNESCO za nehmotné dedičstvo ľudstva.

Ľudia veria, že zosnulí sa v tomto období vracajú na zem, do svojich domovov (1. novembra duše detí a 2. novembra duše dospelých), a preto im pozostalí pripravujú bohatú hostinu. Nechýbajú na nej napríklad malé cukrové lebky

(calaveritas), sladký chlieb s ruličkami ako aj všetky jedlá a nápoje,

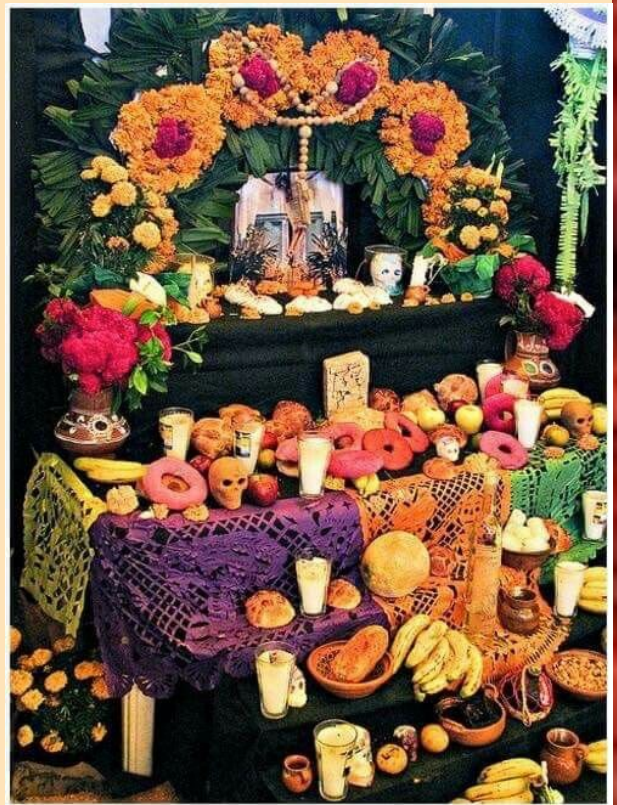
Šarkany v Guatemale

ktoré mal zosnulý rád. Vo vyhradenej miestnosti v dome, vonku v záhrade či priamo pri hrobe sa postaví tradičný **oltár** ozdobený farebnými papiermi, kvetmi, sviečkami, ozdobnými predmetmi, ovocím, jedlom a nápojmi. Navrch sa umiestňuje fotografia zosnulého. Na cintorín prichádzajú celé rodiny a trávajú tu skoro celú noc. Jedia, pijú, spievajú na počesť svojich zosnulých a veria, že sa s nimi videli a porozprávali. Tento „**piknik živých s mŕtvymi**“ je jednou z najzaujímavejších folklórnych udalostí vo svete. Ak máte záujem vidieť ako to v takom Mexiku vyzerá, naši kamoši od Disneyho spracovali na 100% presnú kópiu Día de los Muertos v rozprávke Coco. Odporúčame pozrieť a nielen preto že je moja najobľúbenejšia :)

Piknik živých s mŕtvymi v Mexiku

Oltár

Tak to vidíte milí spolužiaci, sviatky slávia ľudia všade inak. Neodsudzujme preto inú kultúru tak ako oni neodsudzujú tu našu. Tešme sa že žijeme vo svete, ktorý nie je čiernobiely ale pestrofarebný .A keď si pozorne čítal tento príspevok určite si si všimol že máme všetci niečo spoločné a to lásku a úctu, ktorú prejavujeme naším pozostalým.

Zdroj: Google.sk

Aby sme hladom netrpeli (Halloween edition)

Halloweenske sušienky

Ingrediencie

- 2/3 hrnčeka polohrubej múky
- hrnček práškového cukru
- štipku prášku do pečiva
- zmes jesenného korenia (kardamón, škorica, klinček mletý, aníz)
- 1 vajíčko
- vanilková esencia
- 125g masla izbovej teploty

Postup

- rúru predhrejeme na 180 stupňov
- v miske zmiešame všetky suché suroviny okrem cukru
- maslo zmiešame spolu s cukrom v inej miske
- keď sa maslo s cukrom spojí, pridáme suché ingrediencie spolu s vajíčkom
- hnetieme a vypracujeme hladké cesto
- cesto necháme 30 minút odležať v chladničke
- odležané cesto vyvalkáme približne na 7mm hrúbky a vykrajujeme formičkami sušienky
- sušienky pečieme na plechu vystlanom papierom na pečenie pri teplote 180 stupňov približne 10 minút
- sušienky necháme vychladnúť, prajeme dobrú chuť ! :)

Vedel si, že...?

Aj naša škola sa snaží ísť s dobou, a preto sme sa rozhodli zaktivizovať tím, ktorý ma na starosti veci spojené s našimi plnými a spokojnými bruškami. Pani učiteľky sa rozhodli, že do jedálen-ského prostredia privedú troška nový vietor. Určite ste si už stihli všimnúť, že sa každý piatok vyberá tzv. Happy meals on Friday, kedy si môžete hlasovaním vybrať, čo by ste si dali v piatok na obed. Taktiež pre nás majú prichystané každomesačné reporty o potravinách nielen u nás ale aj v zahraničí a s tým spojené aktivity. V mesiaci október bola hlavnou témou VODA. Vedel si všetky tieto informácie o vode?

Vedeli ste, že...

...poznáme dôležité fakty, na ktoré by ste mali myslieť ešte pred samotným otočením vodovodného kohútika?

1. Nalejte si hviezdneho džúsu! Voda, ktorú na Zemi pijeme pochádza z ľadu v medzi-hviezdnom priestore a je tu od vzniku Zeme. Polovica vody na Zemi je staršia než Slnko.

2. Voda patrí bezpochyby medzi najvzácnejšie tekutiny sveta. Je absolútne nevyhnutná pre život. Človek môže žiť približne mesiac bez jedla, ale iba 3 – 4 dni bez vody.

3. Až 70% ľudského mozgu obsahuje voda! Voda zlepšuje našu schopnosť koncentrovať sa a podať špičkový výkon. Viete, že medúza a uhorka obsahujú až 95% vody? (Nie sme si však istí, či by ste chceli mať na obed aj medúzový šalát :-)

4. Vo svete je obrovský nedostatok pitnej vody!! V niektorých štátoch Afriky a Ázie musí človek prejsť až 6 kilometrov, kým sa dostane k zásobám pitnej vody. Približne 1 človek z 9 ľudí na svete nemá bežne prístup k pitnej vode, to je spolu asi 783 miliónov

5. Minieme až 80 litrov vody, keď si napúšťame vaňu. To je veľa! Dnes už vieme, že sprchy sú oveľa úspornejšie.

6. Voda je jediná látka v prírode, ktorá sa na Zemi nachádza v troch podobách: tekutina, ľad, para.

7. Viete, že voda nikdy netečie rovno, ale vždy kľukatým spôsobom? Voda má v sebe zakódované údaje (rotácie vesmíru) a z tohto dôvodu tečie od prameňa kľukato, a navyše ešte rotuje ľavotočivým, alebo pravotočivým, smerom.

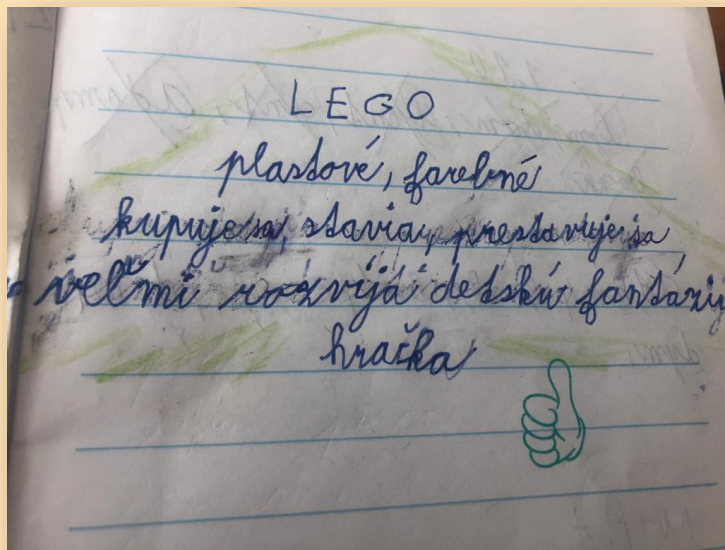
8. Pri zamrznutí voda zväčší svoj objem až o 9%. Keď zamrzne, dokáže roztrhať vodovodné potrubie, chladiče aut, bloky motorov, betónové konštrukcie.

9. Ľad, ktorý vám dajú do drinku vo Fast Foode, je často viac znečistený ako voda z toalety.

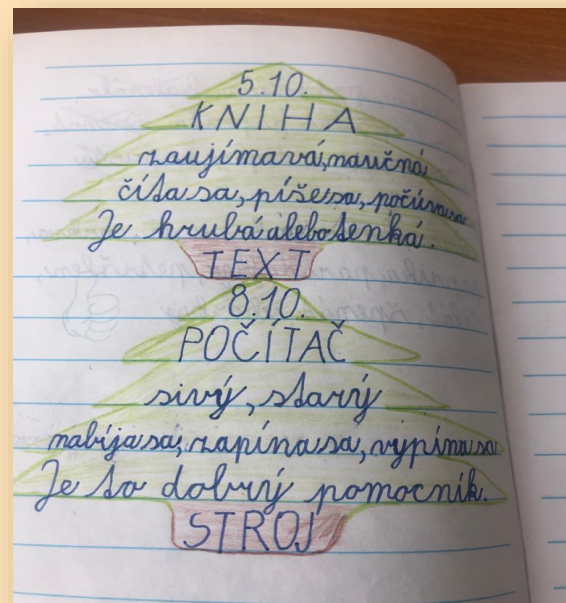

Naše práce

Hovorí ti niečo cudzie slovíčko **CINQUAIN** ? Pevne veríme že áno. Skús zaloviť v pamäti určite si niečo také započul na hodine slovenského jazyka, pokojne aj na iných hodinách. Je to vlastne taká malá päťveršová báseň, v ktorej sa nachádzajú isté slovné druhy. Učí nás vyjadrovať sa k veci stručne a jasne. No a naši spolužiaci z tretieho ročníka spolu s pani učiteľkou Nálepkovou poňali tento druh verša po svojom. Pozrite sa na ich výtvary.

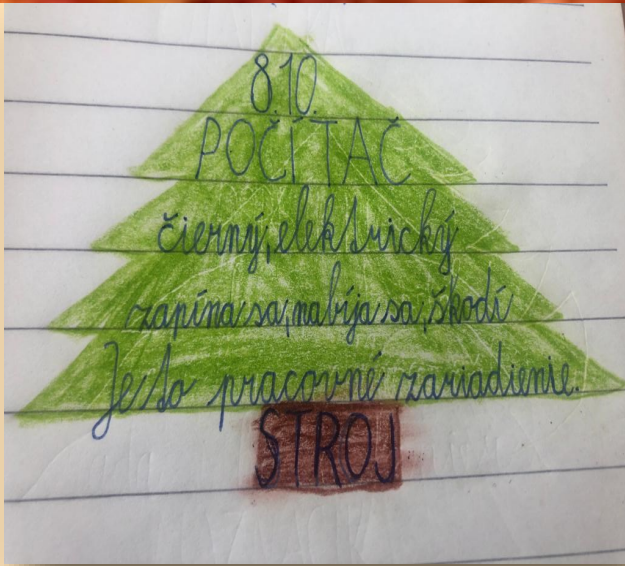

E. Siráky

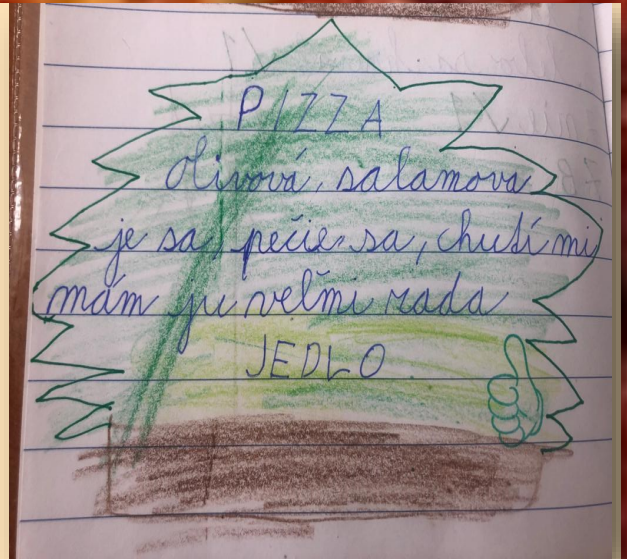

K. Ontkainová

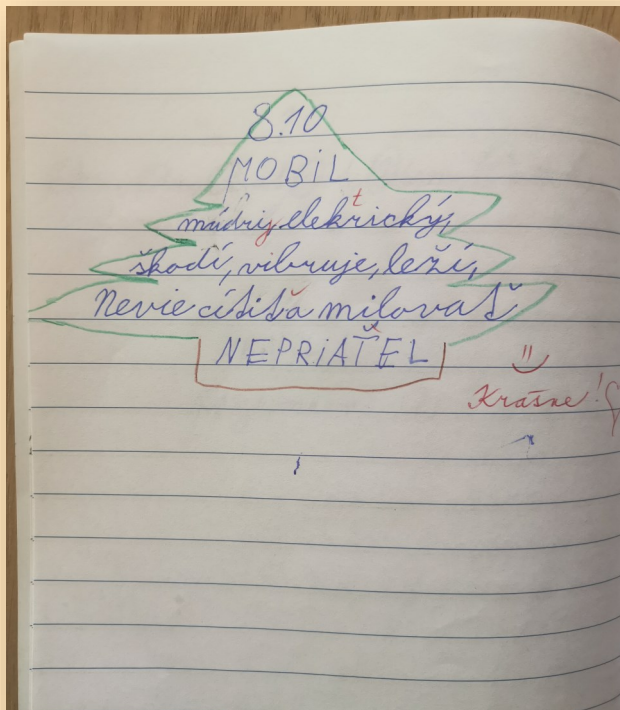

E. Izáková

E. Bačová

A. Tajkov

Učíš sa dlho a nejde ti to?
Bojíš sa písomiek a skúšania?
Máš pocit, že ťa spolužiaci neberú?
Si tu nový/ nová?
Potrebujeteš sa porozprávať?
Trápia ťa nezodpovedané otázky?

SME TU PRE TEBA

Kto sme? Mgr. Lucia Fazekášová (školská psychologička)

Mgr. Veronika Dobronská (školská špeciálna pedagogička)

Kde nás nájdeš? V zborovni alebo v pavilóne B na poschodí

V ktoré dni: od pondelka do piatka od 8:00 do 15:30

Ako sa môžeš s nami spojiť:

osobne v kabinete psychológa, ale aj na chodbe J
prostredníctvom **triedneho učiteľa**,

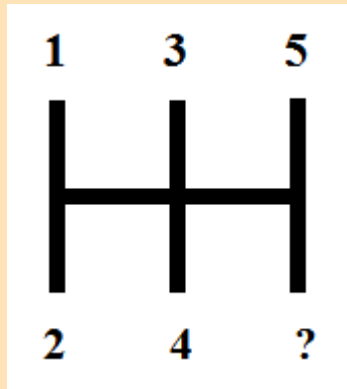
prostredníctvom **schránky dôvery** (pri zborovni),

Online: na stránke školy—Virtuálna schránka dôvery <https://zspolianska.edupage.org/>

mailom na : zs.lucia.fazekasova@gmail.com, zs.veronika.dobronská@gmail.com

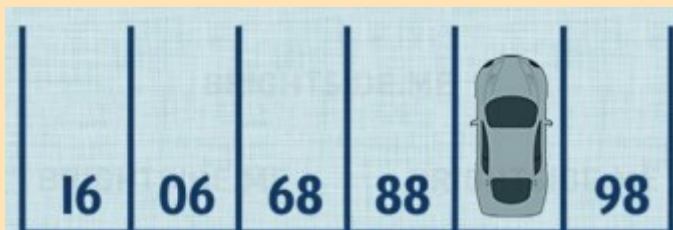

Potrápme si hlavičky

Čo má byť namiesto otáznika? A 6 to nie je :)

Na akom čísle parkuje auto?

Krídeltká má oblečené, navštevuje kvietky nemé. Čo je to?

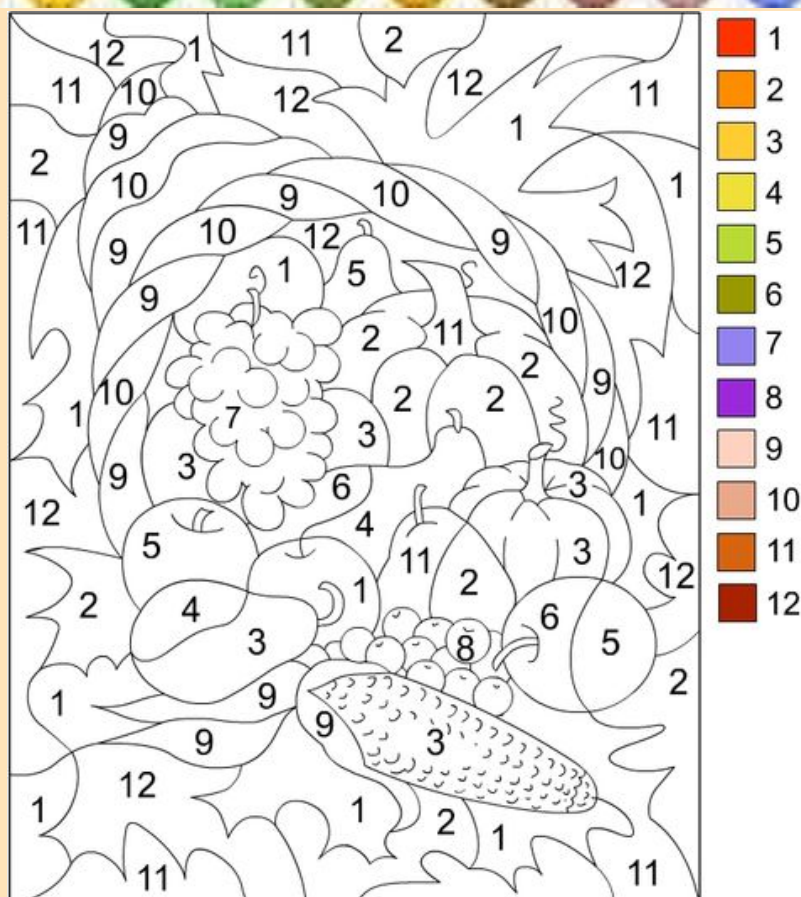
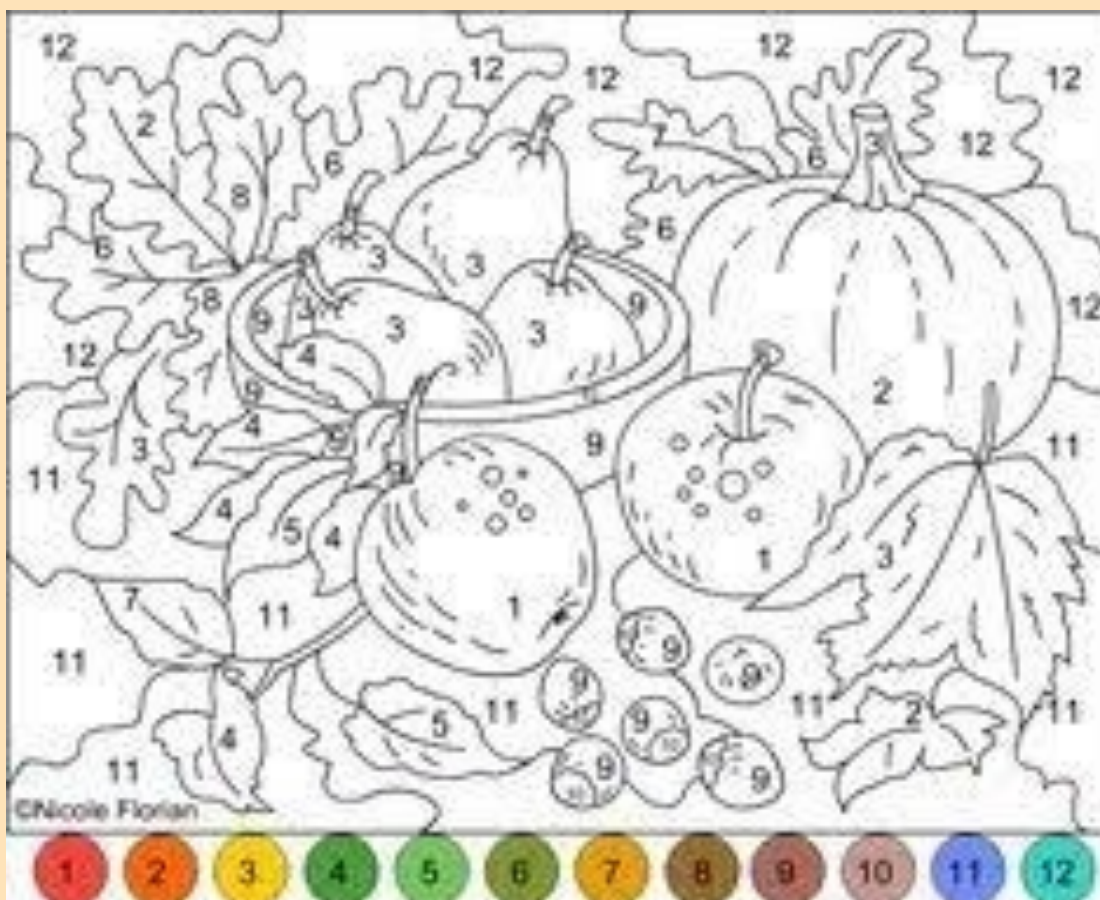
Ostré zúbky, dlhý chvostík, v komore sa tajne hostí. Čo je to?

Nohy nemá, chodiť môže, no vie vyliezť aj z vlastnej kože. Čo je to?

Viete ako bude pokračovať táto rada symbolov?

Chvil'ka oddychu

Slovo na záver

Milí čitateľ, milá čitateľka,

dúfame, že sa ti toto vydanie časopisu páčilo, lebo sme si na ňom dali naozaj záležať. Tím nášho časopisu tvoria približne šiesti ľudia a preto nám niekedy trvá dlhšie jeho vydanie. Avšak, dvere ma otvorené každý, kto má a vie čo chce povedať alebo napísať. Nediskriminujeme, malý či veľký, druhák či deviatak, dievča či chlapec, pomoc sa nám zide :) Ak máš záujem pokojne zastav na chodbe alebo v zborovni pani učiteľku Čurmovú, ktorá ma časopis na starosť a obohat' nás svojou prácou. Tešíme sa na vás v ďalšom čísle.

Váš tím z Polianskej :)

